



## Universitätsbibliothek Paderborn

### **Cvrsvs Theologici ...**

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et  
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -  
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa  
Sacramenta, accuratè declarantur

**Carleton, Thomas Compton**

**Leodii, 1664**

Sect. IV. Alia quædam de satisfactione Sacramentali.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-13826**

SECTIO QUARTA.

Alia quadam de Satisfactione Sacramentali.

I. Si in penitentia imponenda per modum præcepti.

QUARTA difficultas: Utrum penitentia imponenda sit per modum præcepti? Posse hoc modo imponi penitentiam, cum Concilium Florentinum & Tridentinum sess. decimâ quartâ, capite nono, doceant satisfactionem sacramentalem esse pœnam impositam arbitrio Sacerdotis, videtur indubitatum. Deinde, cum Sacerdos hic sit iudex, & habeat potestatem ligandi & imponendi penitentias, ut docet Concilium Tridentinum sessione decimâ quartâ, canone decimo quinto, videtur certum posse obligare penitentem. Unde licet possit penitens velle saltem pro venialibus, quæ non tenetur confiteri satisfacere aliis modis, posito tamen quod uti velit beneficio Sacramenti, & se subicere clavibus, debet eo modo satisfacere quo Sacerdoti & Iudici visum fuerit, cujus hoc arbitrio est permiffum: quod à fortiori dicendum de mortalibus, quamvis Scotus, Gabriël, Medina, Navarrus, & alii nonnulli videantur dicere contrarium.

II. Confessarius, quando potest, debet injungere penitentiam.

Ulteriùs: Licet quando penitens penitentia capax non est, ut contingit subinde in moribundo, aliàs tamen non potest solum, sed etiam debet Confessarius penitentiam injungere, ne sine causâ mutiletur Sacramentum: quamvis ut docet Suarez sectione tertiâ, numero quarto, quando Confessarius ex ipsâ materiâ confessionis, & signis doloris, colligit penitentem jam pro peccatis satisfecisse, possit eum absolvere, nullâ injunctâ penitentia.

III. Probabile tamen est non esse necessarium semper penitentiam imponi per modum præcepti.

Probabile tamen est, non esse necessarium semper penitentiam imponere per modum præcepti, sed, ubi magis ad bonum penitentis esse perspicuum, posse illam applicare solum per modum consilii, quod si faciat, est actus jurisdictionis, & aliquo modo ligat, quia nimirum non potest consequi ex opere operato remissionem pœnæ per hoc Sacramentum, nisi penitentiam illam expleat, unde etiam satisfactio hoc modo imposita elevatur per claves ad illum effectum præstandum.

IV. Probabilis tamen est, debere penitentiam Sacramentalem imponi per modum præcepti.

Hoc inquam licet sit probabile, probabilius tamen videtur quod docet Vasquez quæst. 94. art. secundo, Coninck disp. decimâ, dubio 8. num. sexagesimo quarto, & alii, nempe debere semper imponi penitentiam per modum præcepti, tum quia docet Concilium Tridentinum sess. 14. capite octavo debere Sacerdotes imponere & injungere satisfactionem penitentibus, quæ voces præceptum sonant, non consilium. Deinde paulo post eodem capite rationem subjungit Concilium, quia claves Sacerdotibus non ad solvendum tantum, sed etiam ad ligandum sunt concessæ: si quis autem dicat Sacerdotem propterea per penitentiam impositam per modum consilii ligare, quia efficit ut si per hoc Sacramentum penitens consequi velit remissionem pœnæ, debeat penitentiam injunctam implere, eodem modo dicere posset ligare Pontificem dum indulgentias aut privilegia aliqua concedit, ut enim quis horum fructum percipiat, debet ea facere, quæ facienda assignantur.

V. Quæ sit obligatio penitentis ad

Circa obligationem penitentis in explendâ penitentia impositâ sub præcepto docet Soto, Suarez disp. 38. sect. 7. num. quinto, Layman

tractatu sexto, cap. decimo quinto, num. septimo, & alii nonnulli, non teneri penitentem per se loquendo sub mortali implere penitentiam, quando injungitur, vel pro peccatis tantum venialibus, vel mortalibus prius subiectis clavibus. Coninck tamen disp. 10. dub. nono, num. octogesimo, Henruez, & alii putant pro venialibus aut mortalibus per Sacramentum prius dimissis posse imponi penitentiam gravem, & gravem oriri obligationem eam implendi.

Si tamen penitentia sit levis, sive imponatur pro mortalibus sive venialibus, docent Auctores communiter non esse obligationem gravem illam adimplendi: unde inquit Coninck loco citato si omittantur tres vel quatuor orationes Dominicæ, sive ea sint tota penitentia injuncta, sive tantum illius pars, erit peccatum solum veniale, ut communiter Doctores fatentur, cum sit materia tantum levis, quæ in omni præcepto excusat à mortali.

Dices, non tenebatur homo ille sub mortali confiteri peccata illa venialia, ergo neque obligari poterit sub mortali ad penitentiam pro iis injunctam adimplendam. Contra: Nec tenebatur ea confiteri sub veniali, & tamen posito quod ea sit confessus, & injungatur penitentia, debet eam explere, saltem sub veniali, ut etiam fatentur contrarii. Contra secundò: Licet non teneatur ea confiteri, nec sub mortali nec veniali, posito tamen quod ea confiteatur, debet ad minimum adferre attritionem de iis, ergo fatendum ab omnibus est ad actionem aliquam liberè positam posse sequi obligationem alterius.

Quinta difficultas est: Utrum possit unus pro alio satisfacere, implendo penitentiam illius sacramentalem. Quoad hoc verior videtur pars negativa, de iis saltem actionibus, quæ sunt illius solum qui ea exercet, ut sunt oratio, jejunium, &c. Eleemofyna enim licet per famulum fiat, est tamen opus Domini. Probatur ex Concilio Florentino in decreto ad Armenos, & Concilio Tridentino sessione decimâ quartâ, capite tertio, & canone quarto, ubi definitur partes materiæ Sacramenti Penitentia esse ipsius penitentis actus, confessionem, contritionem, & satisfactionem, ergo sicut confessio vel contritio alterius non potest esse pars essentialis Sacramenti, per quod penitens absolvitur, sed debet esse confessio & contritio ejusdem, ita nec satisfactio alterius potest esse pars integralis: quod etiam verius videtur, licet permittente Confessario id fiat, aut injungente jejunium, aut aliud hujusmodi disjunctivè ab ipso penitente scilicet vel alio implendum; tunc enim satisfactio penitentis non est jejunium alterius, sed procuratio hujus jejunii à penitente facta, quare posito jejunio alterius liberatur penitens à jejunio, quia jam id fieri curavit quod curare tenebatur.

Unde si penitens reddatur impotens ad implendam penitentiam directè & sine disjunctione sibi impositam, non teneretur curare ut alius illam impleat. Si etiam, ut cum Dominico Soto, Majore, Petro Soto, & aliis notat Vasquez quæst. 94. art. secundo. dub. quarto, num. 1. si quis oblitus sit penitentia, etiam culpabiliter, manet liber ab obligatione eam implendi quamdiu illius recordari non potest, nec Confessarium iterum adire, quod facere teneretur, ut ait Coninck disp. 10. dub. nono, num. octogesimo sexto, si brevi post injunctam penitentiam illius oblivisceretur, & crederet Confessarium adhuc

explendam penitentiam.

VI. Si penitentia sit levis, non obligatur penitens sub mortali eam implere.

VII. Non refert quæ obligatio implendi penitentiam, quod non tenebatur penitens peccata illa confiteri.

VIII. Possit unus pro alio satisfacere.

IX. Si penitens reddatur impotens ad implendam penitentiam, ab illo onera liberatur.

adhuc illius esse memorem, præsertim si pœnitentia gravis sit, non tamen tenetur peccata illa secundo confiteri, ut pœnitentiam pro iis denuo accipiat, sed si oblitio culpabilis fuerit, tenetur culpam illam fateri.

X.  
Existimãd  
unus Confes-  
sarius mu-  
tare pœni-  
tentiam ab  
alio injun-  
ctam.

Sexta difficultas est: Utrum unus Confessarius possit, auditâ iterum confessione pœnitentis circa eadem peccata, pœnitentiam ab alio injunctam commutare, aut minuere. Negat Soto, Victoria, & alii, quos sequitur Vasquez quæst. 94. art. 2. dub. 3. num. 8. licet contrarium dicat esse probabile. Contraria tamen sententia communis est, & vera, quæ asserit quemvis Sacerdotem habentem jurisdictionem in peccata, ob quæ pœnitenti injuncta fuit ab alio Confessario pœnitentia, posse eam mutare, etiam in minorem, si ita expedire iudicet: ita Suarez disp. 38. sect. 10. Coninck disp. 10. dub. 12. num. 100. & alii, ad quod inquirunt, parum refert, utrum Sacerdos ille, qui mutat pœnitentiam, sit superior an inferior ei qui pœnitentiam injunxit, cum respectu illorum peccatorum, in quæ habet jurisdictionem, sit quisvis Sacerdos in hoc foro supremus Judex sub Christo.

XI.  
Quisvis Sa-  
cerdos in hoc  
foro habet  
plenam po-  
testatem in  
peccata om-  
nia, in qua  
habet juris-  
dictionem.

Probatur hæc sententia, nam quisvis Sacerdos in hoc foro habet plenam potestatem respectu eorum peccatorum, in quæ habet jurisdictionem, ergo sicut quia unus Episcopus habet æqualem potestatem præcedenti, potest ei succedens mutare vel mitigare pœnam aliquam ab eo injunctam in quantum erat Episcopus, ita & unus Sacerdos in hoc foro succedens alteri, potest similiter pœnam ab eo hic injunctam mitigare, aut etiam mutare, si bono pœnitentis ita viderit expedire.

XII.  
Quid si ali-  
qua ex iis  
peccatis erit  
reservata.

Quæres: Utrum si illa peccata vel omnia, vel aliqua erant reservata, possit alius Sacerdos, qui non habuit in illa jurisdictionem mutare pœnitentiam à priori Confessario pro iis injunctam: videtur enim posse, cum iam per priorem confessionem remissa sint, & consequenter ablata eorum reservatio: ita opinatur Vasquez citatus, Henriquez lib. quinto de Sacramentis, cap. 22. Navarrus, & alii nonnulli.

XIII.  
Contrarium  
nihilominus  
videtur pro-  
babilius.

Contrarium tamen videtur probabilius, quod docet Suarez citatus, num. decimo quarto, Coninck num. 101. & alii, nempe non posse inferiorem mutare pœnitentiam à superiore pro peccatis reservatis injunctam. Licet enim, cum jam reservata non sint, inferior habeat plenam in ea potestatem quoad secundam absolutionem, non tamen habet potestatem quoad primam sententiam circa illa prolata; nec enim succedit in eodem tribunali, & consequenter eum sententia præcedens sit superioris ut superioris, non potest circa eam quidquam, per se loquendo mutare inferior.

XIV.  
Utrum, ut  
mutetur pœ-  
nitentia ab  
alio injuncta,  
debeat pœni-  
tens omnia  
illa peccata  
alteri Sacer-  
doti aperire.

Quæres secundo: Utrum ad hoc ut unus Confessarius mutet vel mitiget pœnitentiam ab alio injunctam, opus sit ut illa omnia peccata, pro quibus à priori injuncta est pœnitentia, iterum in confessione alteri aperiat. In primis conveniunt omnes debere hoc fieri in confessione sacramentali, saltem aliquorum peccatorum, cum fiat per potestatem ordinis.

XV.  
Existimant  
plurimi eo-  
rundem pec-

Suarez itaque, Valentia, Sylvester, Soto, Coninck, Layman tract. 6. cap. 15. num. 16. dicunt necessarium esse confessionem eorum peccatorum repetere, quod inquirunt, etiam requi-

ritur, ut idem Sacerdos, qui imposuit, eam mutet nisi intra tale tempus illud faciat, ut adhuc censetur moraliter idem iudicium, nempe intra spatium unius diei, aut circiter, ut vult Soto, & Coninck, aut etiam plurium dierum, ut unius hebdomadæ, ut ait Henriquez: alii demum dicunt, id fieri posse etiam post longum tempus, si Confessarius illorum peccatorum recordetur: sicut enim inquirunt, impletio pœnitentiæ, etiam post longum tempus, potest constitui moraliter unum integrum Sacramentum cum aliis duabus partibus, ita & illius mutatio potest spectare moraliter ad idem iudicium.

peccatorum co-  
fessionem esse  
alteri insti-  
tuendam.

Alii tamen & graves Doctores, ut Victoria, Navarrus, Toletus, Sa, Henriquez, Diana, & alii negant necessariam esse confessionem, sed sufficere aiunt, ut cognitio præsentis statu pœnitentis iudicet Sacerdos expedire ut pœnitentia mutetur. Imo addunt aliqui, posse saltem Summum Pontificem, non per indulgentias tantum, sed etiam directè per summam potestatem, quam habet in ea quæ aliquo modo pendent à jurisdictione Ecclesiasticâ, & quoad hoc sunt aliquo modo juris humani, quo in genere Pontifex habet plenitudinem potestatis; dicunt; inquam, posse eum absolutè mutare illam pœnitentiam. Hæc autem omnia intelligenda sunt, quando pœnitentia prius injuncta fuit iusta; si enim sit injusta, non est opus commutatione, cum nulla sit obligatio illam implendi.

XVI.  
Multitamen  
negant ad  
mutationem  
pœnitentiæ  
requiri ut  
quis denuo  
peccata illa  
confiteatur.

Septima difficultas est: Qualis pœnitentia sit pro peccatis injungenda? Quoad hoc, licet juxta Tridentinum sess. decimâ quartâ, cap. 9. dicatur, satisfactionem imponendam esse arbitrio Sacerdotis, tamen, ut habetur cap. octavo, ejusmodi pœnas injungere debent Confessarii, quas & qualitas criminum & pœnitentium facultas postulat, ne aut indulgentius cum iis agendo alienorum peccatorum participes efficiantur, aut nimis graves pœnitentias imponendo homines à Sacramento deterreant, & subinde ad infernum mittant, eo quod pœnitentiam non impleant.

XVII.  
Qualis pœ-  
nitentia sit  
pro peccatis  
injungenda.

Æquitas ergo quædam servanda est, ut pro majoribus & pluribus peccatis major injungatur pœnitentia, habitâ tamen semper ratione dispositionis pœnitentis: unde per se loquendo, quo quis melius est per dolorem dispositus, minor injungi poterit. Pro publicis autem peccatis publicæ injungi possunt pœnitentiæ, ut contra Navarrum docent omnes communiter, & olim usurpatum fuit ab Ecclesiâ. Neque hoc est violare sigillum, cum quicquid sit, consentiente & operante pœnitente fiat, & id solum agente, quod jure naturæ tenetur ad auferendum scandalum.

XVIII.  
Habenda  
etiam ratio  
dispositionis  
pœnitentis.

Tandem, quamvis injungi in pœnitentiam à Sacerdote possit opus aliquod, ad quod aliàs pœnitens tenetur, ut jejunare tali die, in quo jejunium præscribit Ecclesia, nihilominus quando absolutè Sacerdos aliquid injungit in determinatè, intelligendum est juxta eorum munem sententiam Doctorum de re aliàs non præceptâ. Quando verò aliquid certo tempore implendum injungitur, debet per se loquendo, si eo die occurrat impedimentum, postea ubi commodè fieri potest, impleri, cum tempus assignari soleat, non ut ei pœnitentia alligetur, sed ne nimium differatur.

XIX.  
Injungi in  
pœnitentiam  
potest opus  
aliàs præ-  
ceptum.